

Informe sobre les necessitats formatives del col·lectiu de terapeutes ocupacionals a Catalunya

Consell Tècnic de Formació Continuada de Teràpia
Ocupacional

Míriam Atienza Mañas , Jennifer Gallego Rodríguez, Tamara Inés Gastelaars, Betsabé Méndez i
Méndez , Estefanía Montiel , Silvia Sanz Victoria i Laura Vidaña Moya

Informe sobre les necessitats formatives del col·lectiu de terapeutes ocupacionals a Catalunya

Consell Tècnic de Formació Continuada de Teràpia Ocupacional

1. INTRODUCCIÓ

El Consell Tècnic de Teràpia Ocupacional (CTTO) és un estament que depèn del Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries (CCFCPS), que alhora pertany a al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Inicià les primeres passes el 22 de gener de 2010 amb l'objectiu general de vetllar i promocionar una formació continuada de Teràpia Ocupacional de qualitat. Les¹ membres del CTTO provenen de les tres institucions més representatives pel que fa a la formació i el coneixement de la disciplina a Catalunya: l'Escola Universitària de Infermeria i Teràpia Ocupacional de Terrassa, (EUIT) de la Fundació per a la Docència Sant LLàtzer, centre adscrit a la UAB, la Universitat de Vic i el recent Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya

¹ Donat que es calcula que el 92,4% de les terapeutes ocupacionals col·legiades a l'Estat Espanyol el 2013 foren dones (1), s'opta per utilitzar el femení a l'hora de parlar d'aquest col·lectiu perquè es considera més representatiu.

Índex

1. Introducció
2. Marc Teòric
3. Anàlisi de l'enquesta
4. Conclusions
5. Annexos

(COTOC, successor de l'Associació de Professionals de Teràpia Ocupacional).

Les principals funcions del CTTO són: acreditar i regular les activitats i programes de formació continuada realitzades pels organismes proveïdors, informar dels processos a seguir segons els criteris generals elaborats i aprovats pel Plenari del CCFCPS i també analitzar les necessitats de formació continuada de les professionals de teràpia ocupacional per poder atendre demandes detectades.

Les principals característiques que defineixen la teràpia ocupacional (TO) són l'estudi de l'ocupació de les persones i la seva relació amb la salut i l'entorn on es realitza aquesta ocupació (2).

La *World Federation of Occupational Therapists* (WFOT), l'any 2012 la defineix com (3):

“Una professió centrada en el client que s'ocupa i promou la salut i el benestar a través de l'ocupació. L'objectiu principal de la teràpia ocupacional és capacitar les persones per a la participació en les activitats de la vida diària. Els terapeutes ocupacionals assoleixen aquest objectiu treballant amb la gent i les comunitats per millorar les seves habilitats per dur a terme les ocupacions que volen, necessiten, o s'espera que duguin a terme, o bé, modificant l'ocupació mateixa o el seu entorn per tal de donar un millor suport per a la participació ocupacional”².

La Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries, citada a l'*Informe Tècnic de Teràpia Ocupacional* (4), defineix la Teràpia Ocupacional com “...una professió sanitària titulada (...) la funció específica de la qual és (...) l'aplicació de tècniques i la realització d'activitats de caràcter ocupacional que tendeixin a potenciar o suplir funcions físiques o psíquiques disminuïdes o perdudes, i a orientar i estimular el desenvolupament d'aquestes funcions.”

S'extreu d'aquestes definicions que el pivot central de la professió és l'ús de l'ocupació humana com a mitjà i com a finalitat per millorar la qualitat de la vida diària de les persones.

Els àmbits d'actuació de la TO són diversos: sanitari, social, educatiu, comunitari,

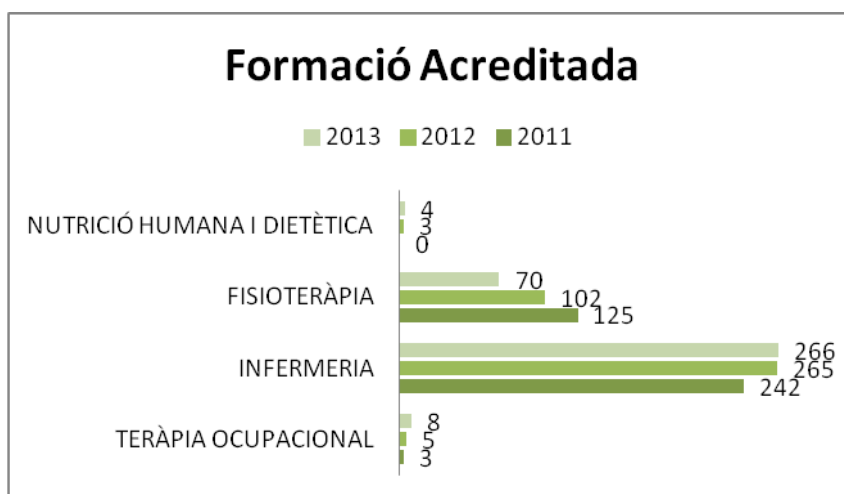
² “Occupational therapy is a client-centred health profession concerned with promoting health and well being through occupation. The primary goal of occupational therapy is to enable people to participate in the activities of everyday life. Occupational therapists achieve this outcome by working with people and communities to enhance their ability to engage in the occupations they want to, need to, or are expected to do, or by modifying the occupation or the environment to better support their occupational engagement.”

empresarial i docent entre d'altres. Depenent del territori del que es parli (estat, comunitat o ciutat), predominen més uns o altres. Des del prisma de les especialitzacions, la TO pot intervenir en l'àmbit físic, psíquic i social en qualsevol moment del cicle vital, promocionant l'accessibilitat, la participació i la inclusió a la societat a través, entre d'altres, de la modificació de les activitats, de l'entorn i l'ús de productes de suport.

Així doncs, amb la creació del CTTO es pretén millorar la qualitat de la formació continuada (FC) de la TO a tota Catalunya. L'acreditació de la formació és el mitjà que vetlla per una FC de qualitat, és a dir: metodològica, transversal, avaluada, basada en les necessitats del col·lectiu i, sobretot, qualificada. El CTTO es reuneix un mínim de 3 cops l'any i, des de 2010 fins l'actualitat, ha acreditat 25 cursos presencials i 4 a distància els darrers 4 anys.

Donat que comparativament s'acrediten menys cursos de TO que d'altres professions (5), tal com s'observa a la Taula 1, i tenint constància de la quantitat de cursos de TO anul·lats en els darrers temps, es detecta la necessitat d'estudiar les necessitats i tendències formatives del col·lectiu de terapeutes ocupacionals.

Taula 1: Formació acreditada fins el 2013

El present informe exposa els resultats i l'anàlisi de les dades obtingudes a partir d'un estudi mitjançant una enquesta plantejada pel CTTO sobre les necessitats percebudes i hàbits formatius del col·lectiu de terapeutes ocupacionals arreu del territori català, amb la intenció d'aportar un marc de referència que sigui un puntal per la millora de l'oferta i la demanda formativa, amb la posterior difusió i reflexió de les conclusions.

2. MARC TEÒRIC

Històricament a Espanya la FC ha estat essencialment informal. És a dir, hi ha hagut una llarga tradició del *learning by doing* o el que s'anomena *aprendre treballant*. Aquesta formació informal (a través de l'experiència) ha reemplaçat en bona mesura la formació professional i fins i tot la formació inicial, el que explicaria, almenys en part, l'escassa tradició de la FC desenvolupada a l'Estat Espanyol.

Com assenyalen Galvez, Gonzalez i Saiz (6), la FC a Espanya no s'institucionalitza fins el 1992, quan se signa el primer Acord Nacional de Formació Contínua (I ACNFC), i que dona origen al FORCEM (Fundació per a la Formació Contínua); encarregat d'administrar els fons públics i aprovar i fer el seguiment de les accions formatives.

L'any 1996 se signa el II ACNFC, en què s'introdueixen nous canvis per facilitar i incorporar nous grups de treballadors a la FC i, finalment l'any 2000, el III ACNFC suposa una continuïtat de les accions empreses cap a col·lectius i sectors marcats per l'Estratègia Europea d'Ocupació.

Podem trobar diferents definicions de formació continuada o formació contínua, termes que s'usaran indistintament en aquest informe:

El *Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad* (7) defineix la FC com la "formació que segueix un professional després de finalitzar la seva formació bàsica o qualsevol formació especialitzada, per millorar la seva competència professional i que no pretén l'obtenció d'una nova qualificació o diploma".

Més tard, quan neix la CGT (*Confederación General del Trabajo*) l'any 1999, aquesta defineix la FC (8) como el "conjunt d'accions formatives que desenvolupen les empreses, els treballadors o les seves respectives organitzacions, dirigides tant a la millora de competències i qualificacions com a la requalificació dels treballadors ocupats, que permetin compatibilitzar la major competitivitat de les empreses amb la formació individual del treballador".

L'Organització Internacional del Treball (OIT) (9) amplia el concepte fent referència no només a competències professionals, sinó incloent també aquelles més personals: "en un sentit ampli del concepte, la formació contínua integra processos d'aprenentatge que estan vinculats al treball i a la vida personal. Per tant, abasta accions intencionals i informals, i tots dos tipus de formació mereixen reconeixement, sobretot quan són certificats".

En la línia de l'OIT, cal destacar la definició proposada per Agifodent (10), institució sense ànim de lucre, que va néixer amb la finalitat d'informar, formar i educar a tots els usuaris i institucions en matèria de programes educatius europeus: "S'entén per Formació Contínua el conjunt d'accions formatives que es desenvolupen per millorar tant les competències i qualificacions dels professionals en formació com la requalificació dels professionals ocupats, que permetin compatibilitzar la major competitivitat de les empreses amb la formació individual del professional. Així mateix s'entén com a Formació Contínua tota activitat d'aprenentatge realitzada al llarg de la vida amb l'objectiu de millorar els coneixements, les competències i les aptituds amb una perspectiva personal, cívica, social o relacionada amb l'ocupació".

Per últim, la definició de la Llei d'Ordenació de Professions Sanitàries del 2003 (11) situa la FC dins de l'àmbit sanitari prenent la definició del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat que la defineix com "un procés d'ensenyament i aprenentatge actiu i permanent al qual tenen dret i obligació els professionals sanitaris, que s'inicia al finalitzar els estudis de pre-grau o d'especialització i que està destinat a actualitzar i millorar els coneixements, habilitats i actituds dels esmentats professionals davant l'evolució científica, tecnològica, de les demandes i de les necessitats, tant socials com del propi sistema sanitari".

Cal destacar que, tal com indica el CCFCPS (5), la FC ha de complir els següents requisits: no pretendre l'obtenció d'una nova qualificació o diploma i que la durada del mòdul no superi les 100 hores. Aquestes característiques la diferencien de formacions reglades com poden ser els graus universitaris, postgraus, màsters o programes de doctorat.

Entre totes aquestes definicions, podem concloure que els objectius de la FC són:

1. Garantir l'actualització dels coneixements i competències dels treballadors i la permanent millora de la seva qualificació des d'una perspectiva laboral i personal.
2. Respondre a les necessitats específiques de les organitzacions i empreses adaptant-se permanentment a les necessitats de producció i de qualificació que es deriven de la interacció entre competitivitat, innovació tecnològica i canvis en les pràctiques de treball.
3. Propiciar el desenvolupament de noves activitats econòmiques.

El creixement de la TO i la seva diversificació en àmbits d'actuació situen la FC com element clau per a la professió. Aquest és el marc des del qual es planteja fer aquest estudi, amb l'objectiu de conèixer quines necessitats reals de formació té el col·lectiu de TO i poder garantir l'actualització de coneixements i competències de la TO a Catalunya.

3. METODOLOGIA

S'ha optat per la metodologia d'estudi d'enquesta de tipus transversal, descriptiu i retrospectiu, tal com descriu Torrado (12), ja que es volen descriure les característiques d'una població a partir d'un estudi detallat de les variables d'interès en relació a fenòmens que ja han succeït i perquè es recull la informació a tota la mostra en un únic moment. També s'ha de destacar que pel disseny de l'estudi s'han tingut en compte els aspectes ètics en relació als participants: la participació voluntària, l'anonimat i la confidencialitat .

3.1. Objectius de l'enquesta

Els objectius de l'enquesta realitzada són:

- Descriure la FC que les terapeutes ocupacionals de Catalunya han realitzat en els darrers dos anys: modalitat, àmbit, tipus d'institució, nivell de satisfacció, despesa, si havia estat costejada per l'organisme on treballava, etc.
- Descriure les inquietuds i prioritats de les terapeutes ocupacionals de Catalunya sobre la FC, la modalitat i la temporalitat que prefereixen per a la seva realització.

3.2. Disseny de l'enquesta

Es va decidir fer una enquesta *on-line* autoadministrada, donada la disposició de bases de dades del col·lectiu de terapeutes ocupacionals al territori català, la seva dispersió geogràfica i els pocs recursos disponibles, tan econòmics com humans.

També s'ha tingut en compte el format de les preguntes i la llengua de la població a la que anava dirigida, la catalana.

Procés d'elaboració: l'estructura del qüestionari, responent als objectius plantejats, és la següent :

- a) Dades personals i acadèmiques
- b) Dades laborals
- c) Formació realitzada durant els dos darrers anys
- d) Inquietuds de formació continuada

Format del qüestionari: s'ha optat per un qüestionari *on-line* , realitzat amb el *Google Forms*, per tant la maquetació del mateix s'ha vist condicionada per les eines que oferia el programa de referència.

Es pot consultar al següent link per a més informació:

<https://docs.google.com/spreadsheet/embeddedform?formkey=dGFPYVJ3SVRTdE81eFNV S2dPRE1VQUE6MA>

Avaluació del qüestionari: es va procedir a una aplicació pilot del mateix a un grup de terapeutes ocupacionals (N=20), amb l'objectiu d'observar en quina mesura les preguntes eren adequades i adients als objectius, el temps que s'havia d'invertir per respondre'l i detectar els problemes que poguessin sorgir. Destacar que la majoria de les preguntes van ser enteses i respostes adequadament per les participants.

3.3.- Planificació del mostreig

L'enquesta es va fer arribar, via correu electrònic, a terapeutes ocupacionals, mitjançant les bases de dades de les universitats on s'imparteix el grau de TO i del *Col·legi Oficial de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya*. L'enquesta s'envià a les persones enquestades el 27/04/13 i es posà com a data límit el 31/05/2013.

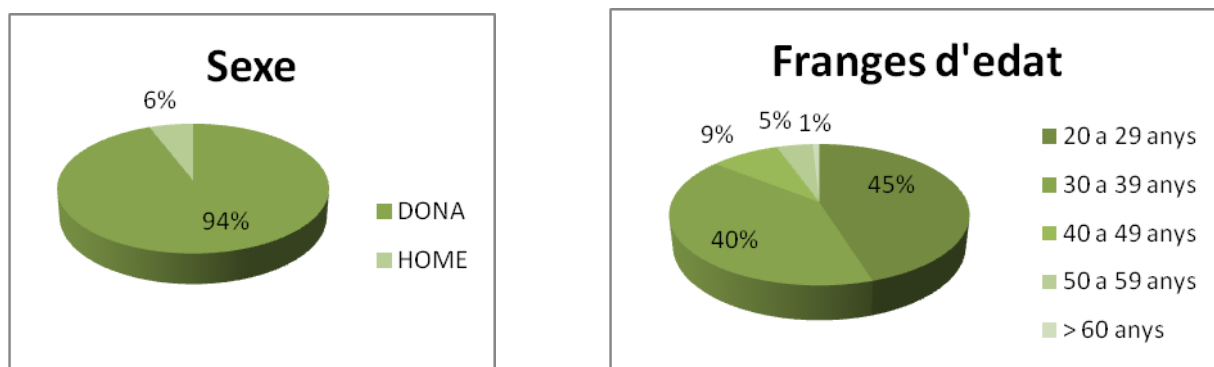
4. ANÀLISI DE LES DADES

4.1. Dades sociodemogràfiques

Del total del cens de terapeutes ocupacionals a Catalunya de l'any 2011/2012³ (N=1250), s'han obtingut respostes per part de 237 terapeutes, el que representa un 19% aproximadament.

Sobre la mostra, el 94% de les enquestades són dones (veure taula 2) i el 86% tenen entre 20 i 39 anys (veure Taula 3). Aquesta darrera dada es podria atribuir al fet que els estudis de TO a les universitats catalanes són relativament recents, sent al 1996 quan es diploma la primera promoció.

Taula 2: Distribució per sexe a la mostra Taula 3: Distribució per franges d'edat a la mostra.

De la mostra, un 78% són diplomades, un 8% són llicenciades i un 14% tenen un màster o un doctorat⁴.

Pel que fa a l'experiència professional, el 48% fa d'1 a 5 anys que treballa, el 43% té entre 6 i 15 anys d'experiència, i un 9% supera els 15 anys.

L'anàlisi de la distribució per comarques mostra que el 28% viu a la comarca del Barcelonès. Un 17% viu al Vallès Occidental, un 11% a Osona i un 8% al Baix Llobregat. El 36% restant (85 persones) s'aglutina principalment al Bages, al Gironès, al Vallès Oriental, al Tarragonès i a l'Alt Camp.

Destacar, respecte aquestes dades, que les dues universitats que imparteixen els estudis de TO es localitzen al Vallès Occidental i a Osona.

Pel que fa a l'ocupació de les professionals enquestades, el 89% estava en actiu i l'11%

³ Dades censals facilitades pel Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya (COTOC).

⁴ Consta una persona doctorada a la mostra.

restant a l'atur. Respecte el grup que es troba en una situació laboral activa, un 68% té una sola feina, un 16% en té dues, un 5% en té tres i la resta en té quatre.

Del conjunt que desenvolupa una sola feina, un 95% realitza atenció directa, un 4% docència i un 1% s'ocupa de tasques de gestió.

Quant a la distribució de les hores de treball, de les professionals amb una sola feina s'observa que el 68% es situa a la franja entre les 30 i 40 hores setmanals, el 15% entre les 20 i 30 hores, un 13% entre 10 i 20 hores i el 6% restant treballa menys de 10 hores.

De les professionals que realitzen dues feines, el 87% es dediquen a l'atenció directa i el 13% a la docència. Analtzat per hores, el 63% destinen 10 hores a la segona feina, un 21% hi destina de 10 a 20 hores i un 8% de 20 a 30 hores.

Finalment, respecte les professionals que es troben pluriempleades en tres feines, el 73% exerceix funcions d'atenció directa, el 27% de docència i un 9% activitats de gestió. El 73% d'aquestes terapeutes empra al tercer lloc de treball menys de 10 hores, mentre que un 9% en fa de 10 a 20 hores.

Quant als recursos on treballen les terapeutes ocupacionals, els més freqüents són residències i centres de dia per a gent gran, representat per un 29%. En l'àmbit hospitalari hi treballa un 25% de la mostra. La resta de llocs de treball es situen de forma dispersa en àmbits com la inserció laboral, la docència i l'assistencial a centres privats.

4.2. Formació continuada realitzada durant els dos darrers anys

Un dels objectius plantejats en aquest informe, tal com s'ha apuntat prèviament, és descriure les tendències formatives dels darrers dos anys pel que fa a la FC de les terapeutes ocupacionals de Catalunya. Dels resultats de l'enquesta s'observa que el 94% de les enquestades han participat en algun tipus de formació els darrers dos anys.

Per explorar d'una manera àmplia els diferents tipus de formació que van realitzar⁵, donada la particularitat de la disciplina, se'ls va plantejar la possibilitat d'indicar a una pregunta de resposta múltiple els tipus de formació especificats a la taula 4.

Taula 4: Camps de resposta múltiple per especificar els diferents tipus de formació

⁵ Es va plantejar el fet que si l'enquesta es cenyia a una definició estricta de formació continuada, es deixava al marge altres tipus de formació que consten com a fonamentals dins el recorregut professional de la disciplina.

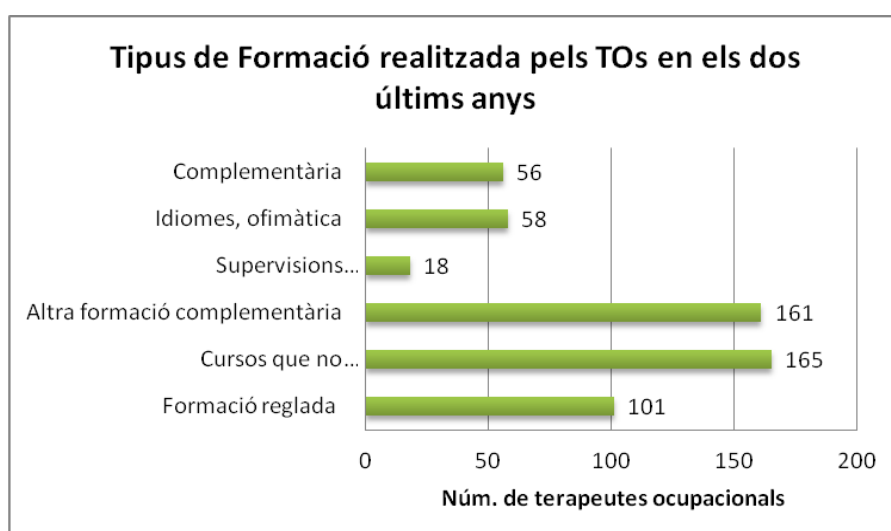
realitzada

Tipus de Formació
Formació reglada (carrera universitària, màster oficial, màster, postgrau, estudis doctorat)
Cursos formació continuada que no excedeixin les 100 hores
Altra formació continuada (seminaris, jornades, conferències, etc.)
Supervisions o consultoria: consultar a una persona experta sobre el tema a tractar
Idiomes, ofimàtica
Complementària (arts plàstiques, tècniques corporals, teràpies alternatives, artesanía)

El 60% de les enquestades realitzaren de 2 a 3 tipus de formacions diferents, el 20% en cursaren un tipus i el 4% van realitzar 5 tipus diferents de formació.

El 69% de la mostra realitzà cursos de FC de menys de 100 hores⁶; el 67% en féu de menor durada com l'assistència a seminaris, jornades o congressos; i un nombre important, el 42%, estigueren o estaven fent algun tipus de formació reglada universitària com el grau, postgrau, màster o doctorat, tal com es veu a la Taula 5.

Taula 5: Formació realitzada per les terapeutes ocupacionals durant els darrers dos anys

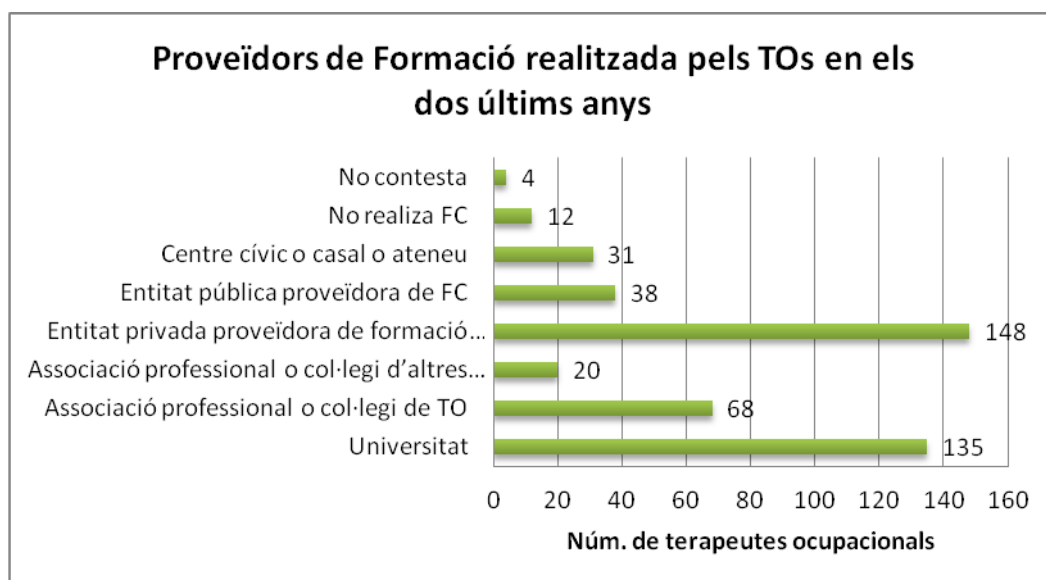

Existeixen diferents tipus de proveïdors de FC per a terapeutes ocupacionals. Les entitats

⁶ Recordar que la definició de formació continuada inclou aquelles que no excedeixen les 100 hores.

privades són les més predominants. Quant a la distribució (veure Taula 6), el 62% del total de la FC l'impartiren entitats proveïdores privades, que foren 110 (veure annex 1). A la mostra s'observa la tendència preponderant a què les unitats docents dels centres de treball fossin les que proporcionessin la formació a les terapeutes ocupacionals. Després de les entitats proveïdores privades esmentades, hi consten els col·legis i associacions de TO amb un 28%, l'EUIT amb un 18% i finalment la Universitat de Vic amb un 13%.

Taula 6: Distribució de FC per proveïdors

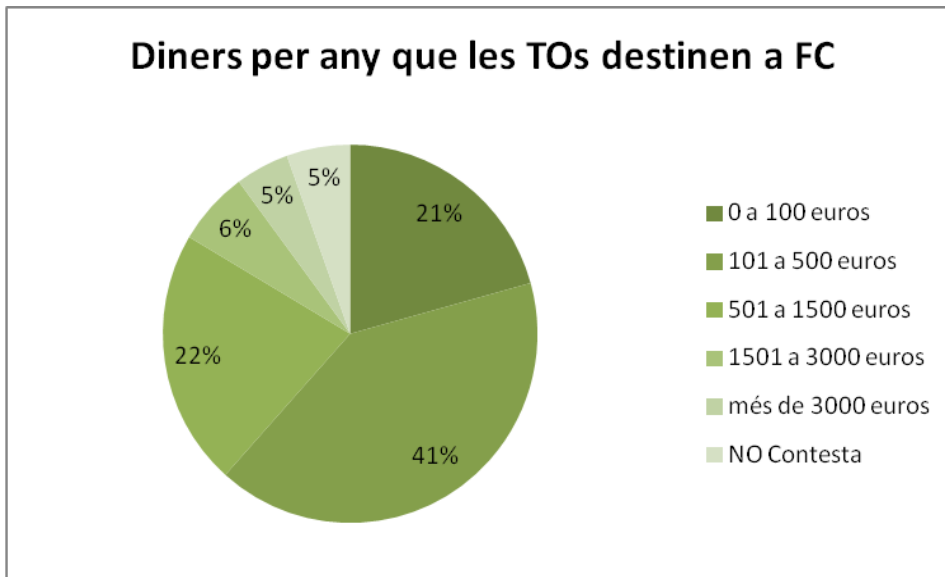
Respecte l'emplaçament geogràfic on es va desenvolupar la formació, la majoria fou al Barcelonès (56%). Un 24% de la formació es féu a altres comarques de Catalunya; el 17% a la resta de l'Estat Espanyol; i el 3% restant a nivell internacional.

I, atenent a la modalitat de la formació, s'observen tres categories: la presencial, amb tendència majoritària, la semipresencial que ocupa el segon lloc i l'*on-line* en darrer terme.

I, pel que fa al grau de satisfacció, un 17% de les terapeutes ocupacionals valoraren la formació rebuda com a molt satisfactòria, un 49% com a satisfactòria, un 25% com a regular i un 4% en quedà insatisfeta o molt insatisfeta.

Respecte als diners destinats a la formació rebuda (veure Taula 7), un 21% destinà menys de 100 euros en FC anual, un 41% entre 100 i 500 euros, un 22% entre 500 i 1.500 euros, un 6% en destinaren de 1.500 a 3.000 euros i un 5% van invertir més de 3.000 euros. Afegir que el 55% de les enquestades van fer constar que l'entitat on treballaven les hi havia subvencionat part d'aquesta formació externa.

Taula 7: Distribució en percentatge de diners invertits en FC el darrer any

4.3. Prioritats formatives de les terapeutes ocupacionals a Catalunya

Les respostes obtingudes de la pregunta oberta *Quina és la teva prioritat formativa en primer lloc? I en segon? I en tercer?* han donat pas al procés d'anàlisi i categorització de les prioritats formatives en primer, segon i tercer lloc. A partir de la primera lectura, es van agrupar les coincidències trobades. Seguidament, es van concretar cinc categories (Assistencial, Gestió i Administració, Ciències relacionades, Investigació i Altres). I, en darrer terme, es van generar subcategories pel camp assistencial (veure Annex 2).

La categoria amb més respostes i per tant més prioritària per a les terapeutes ocupacionals tingué a veure amb les necessitats relacionades amb la **Pràctica assistencial**, amb el 89% de les enquestades valorant-la com a prioritat formativa 1, el 84% com a prioritat formativa 2 i el 86% com a prioritat formativa 3.

Es van considerar per *Pràctica assistencial* aquelles prioritats relacionades amb la intervenció directa. Donada la heterogeneïtat de les respostes, es crearen subcategories per *Àrees de població*, *Àmbits d'actuació*, *Valoracions i models de TO* i *Altres coneixements aplicats*.

Com s'observa a la taula 8, com a prioritat formativa 1 fou la *Rehabilitació neurològica* (23%), en segon lloc amb el 12% la *Salut mental* i en tercer lloc amb el 8% la *Gent gran*. Com a prioritat formativa 2, el 14% escollí la *Rehabilitació neurològica*, un 10% la *Rehabilitació física* i un 9% la *Infància i adolescència*. Pel que fa a la prioritat formativa 3, un 11% optà per la *Rehabilitació física*, un 8% per la *Rehabilitació neurològica* i un 8% per la *Salut mental*.

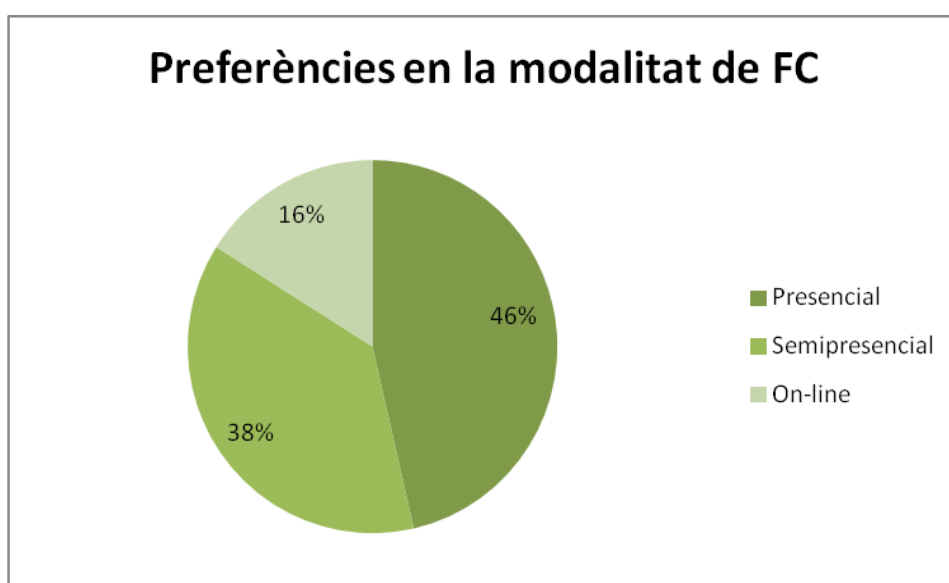
Taula 8: Resum de prioritats formatives

Prioritat 1	Prioritat 2	Prioritat 3
Rehabilitació Neurològica (23%)	Rehabilitació Neurològica (14%)	Rehabilitació Física (11%)
Salut Mental (12%)	Rehabilitació Física (10%)	Rehabilitació Neurològica (8%)
Gent Gran (8%)	Infància i Adolescència (9%)	Salut Mental (8%)

Quant a la **Gestió i administració**, un 3% la situà en primera opció, un 2% en segona i un 3% com a tercera. Algunes de les respostes d'aquest grup de terapeutes foren: el *Disseny i la gestió* (de projectes, programes i serveis específics de TO) i la *Coordinació de centres i equips de treball*. Les **Ciències i disciplines relacionades amb la professió** van ser escollides com a Prioritat formativa 1 per un 1% de la mostra, com a Prioritat formativa 2 per un 4% i com a Prioritat formativa 3 per un 1%. S'especifiquen diferents coneixements com la filosofia, la sociologia, les neurociències o l'ètica. La **Investigació** ha estat escollida per un 2% en primera opció i per un 5% en segona, fent èmfasi en l'aprenentatge sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TICs).

En relació al tipus de modalitat que preferiren les enquestades, un 46% optà per la formació presencial, un 38% per la formació semipresencial i un 16% pel format *on-line* (veure Taula 9).

Taula 9: Preferències de modalitat de FC.

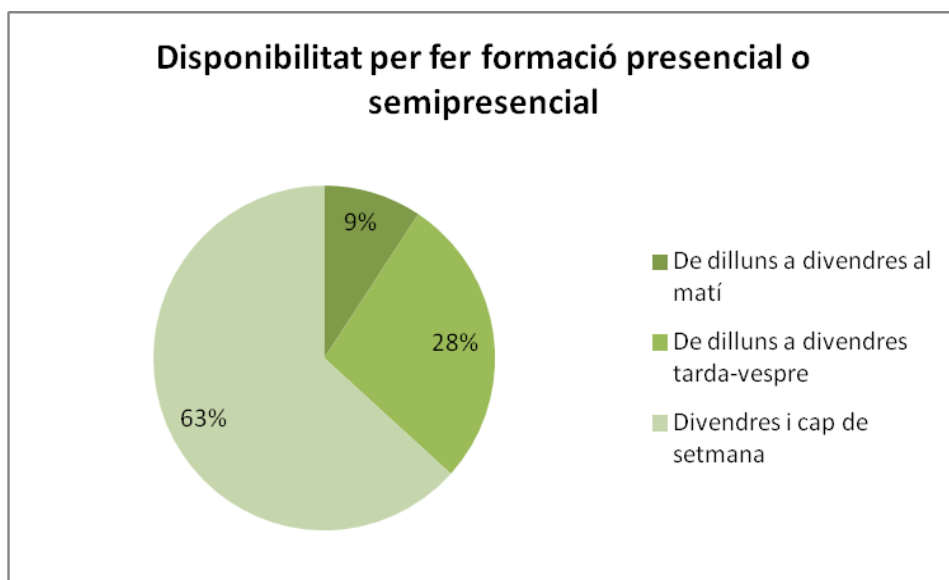
Les raons que plantejaren les enquestades que van escollir una FC presencial foren principalment: perquè la formació és molt més específica i pràctica (és imprescindible una pràctica vivencial), perquè s'aconsegueixen millors aprenentatges/ més coneixements; i per la interacció i l'intercanvi directe que s'estableix amb les docents i companyes.

Les persones enquestades que preferiren la modalitat semipresencial argumentaren que amb aquesta poden compatibilitzar i conciliar la vida laboral, la formació i la vida familiar, sense renunciar a tenir una FC de caràcter pràctic (que valoraren necessari que fos presencial). Per aquesta raó, van advocar per cursos on la part teòrica es realitzés a distància i els temps de presencialitat s'emprés per a realitzar els continguts pràctics.

Finalment, les terapeutes que preferiren la formació *on-line* (un 16%), van justificar la seva decisió amb qüestions de temps limitat i per viure en zones geogràfiques més distants de Barcelona. En general, van exposar que aquesta modalitat permet conciliar el treball, la formació i la vida familiar. A l'Annex 3 es detallen els motius per a cadascuna de les modalitats.

Finalment, en relació a la disponibilitat horària per realitzar FC de forma presencial o semipresencial, un 63% de les enquestades preferiren el divendres i el cap de setmana seguit per un 28% que escollí l'horari de dilluns a divendres a la tarda-vespre (veure Taula 10).

Taula 10: Preferència d'horaris en formats presencials i semipresencials

5. CONCLUSIONS

Les conclusions extretes de la informació presentada es diferencia en la referent a la professió i les professionals, la que es relaciona amb la FC rebuda, als interessos formatius i, finalment, es presenten unes recomanacions per al CCFCPS i per a les entitats proveïdores.

1. En relació a la professió i els professionals:

- La TO és una professió relativament jove. A Espanya neix a la dècada dels seixanta del segle passat, i a Catalunya la primera promoció es graduà l'any 1996, i crea la seva l'associació professional catalana l'any 1995. Això fa que la presència de la TO a Catalunya sigui menor, comparada amb altres comunitats autonòmiques i països. També hi ha una diferència respecte altres professions amb més anys de desenvolupament a Catalunya.
- És una professió feminitzada, el 92,4% són dones i menors de 45 anys en un 90% (1). Aquesta franja d'edat, es un període en el que les persones de la societat occidental tendeixen a tenir fills i invertir una part important del temps en tasques de criança, amb els conflictes de conciliació que això comporta.
- Un nombre considerable de terapeutes ocupacionals enquestades estaven realitzant formació reglada a les universitats, el que vol dir que hi ha una tendència a obtenir formació postgraduada.
- De la mostra, un 78% assolien la diplomatura, un 8% la llicenciatura i un 14% el nivell de màster. Aquesta darrera dada evidencia la potencial demanda de més formació de postgrau per la resta de professionals que tenen una diplomatura o una llicenciatura (86%), sent un possible motiu pel qual la demanda de FC sigui més baixa de l'esperada.
- Aproximadament un 19% de les persones enquestades treballaven mitja jornada o menys, fet que pot indicar que tenien disponibilitat horària però no econòmica.
- D'altra banda, un 8% estava treballant entre 50 i 70 hores setmanals. És obvi que aquesta dedicació laboral dificulta en gran mesura la disponibilitat horària per continuar formant-se.
- Quant al perfil tipus, relacionant el nivell formatiu amb els anys d'experiència, 184 de les enquestades (78%) eren diplomades. D'aquest total, un 48% (89 persones), tenien una experiència professional d'entre 1 i 5 anys amb una mitja d'edat de 27. Per tant, aquesta franja representa una demanda potencial per cursar FC i estudis reglats.

2. En relació a la FC rebuda:

- Més de la meitat de les persones enquestades (64%) cursaren 2 o més tipus de formació al llarg dels darrers anys. Aquestes dades mostren com les professionals de TO busquen realitzar formació a través de diferents itineraris: formació reglada, FC i una altra formació complementària en competències generals (pe: ofimàtica i idiomes) o en tècniques artístiques i alternatives que consideren que poden ser útils en la realització del seu treball. Per tant, no tota la formació que realitzen les terapeutes ocupacionals és susceptible de ser acreditada pel CTTO.
- El 69% de la mostra havia realitzat cursos de FC de menys de 100 hores i el 67% havia realitzat FC mitjançant assistència a seminaris, jornades o congressos. Malgrat que aquest tipus de formació sí que és acreditable pel CTTO, el volum de cursos acreditats és baix (25 cursos presencials i 4 a distància els darrers 4 anys). Al llarg dels primers 4 anys de funcionament del CTTO, no s'ha acreditat cap activitat de curta durada com seminaris, jornades o congressos. Podem identificar tres possibles motius: en primer lloc, que les diferents entitats proveïdores d'aquestes activitats de FC desconeguin la possibilitat d'acreditar-les a través del Departament de Salut, en segon lloc, que l'acreditació d'aquestes activitats de curta durada suposi una despesa econòmica massa elevada⁷ i, finalment, atès que la TO és una professió socio sanitària i que l'acreditació en l'àmbit de la salut no reconegui la intersectorialitat de la professió, fa que l'acreditació sigui vàlida per a la carrera professional de les professionals que treballen al Departament de Salut i no per a persones que treballin a recursos del Departament Benestar Social i Família i d'altres.
- Gran part de la FC realitzada per les terapeutes ocupacionals es féu als seus propis centres de treball (consorcis de salut, entitats concertades i privades de salut) i amb un plantejament, en molts casos, multidisciplinari. Aquests cursos no estigueren acreditats pel CTTO, encara que pot ser que ho haguessin estat per altres consells de FC.
- Les principals entitats proveïdores de FC a Catalunya són: el Col·legi Professional de TO de Catalunya (abans l'Associació de Professionals de la Teràpia Ocupacional) (18%), l'Escola Universitària de Infermeria i Teràpia Ocupacional de Terrassa (18%) i la Universitat de Vic (13%). Aquestes tres entitats coneixen i estan acreditant els cursos de FC que ofereixen. Tot i així, no significa que tots els cursos que han acreditat

⁷ Actualment l'acreditació en format presencial té un cost de **137,24€** i a distància o mixta de **161,16€**

s'hagin dut a terme. Ens consta que en ocasions s'han hagut d'anul·lar per manca d'un mínim de matrícules.

- Malgrat la complexa dispersió i densitat de les professionals de TO per tot el territori català, la majoria feren las activitats de formació al Barcelonès (65%).
- Els 66% de les persones enquestades van considerar com a molt satisfactòria o satisfactòria la formació rebuda i un 25% la van trobar regular.
- Pel que fa a la despesa econòmica destinada a FC, es detecta una gran variabilitat entre professionals. Caldria esbrinar quins salaris i remuneracions hi ha vigents com a possible font d'explicació a tal dada.

3. En relació als interessos formatius:

- Durant els dos darrers anys, les terapeutes ocupacionals havien realitzat la majoria de la seva formació de forma presencial (80%). No obstant, quan es preguntà en quina modalitat preferien realitzar la FC, un 38% respongué que en modalitat semi-presencial. Al·legaren que aquesta modalitat permet, d'una banda, conciliar la vida personal, laboral i la formació, així com facilitar l'accés a la formació a aquelles professionals que viuen i treballen a territoris més allunyats de Barcelona. I, per una altra, aquesta modalitat permetia gaudir d'aprenentatges pràctics, així com beneficiar-se del valor de la interacció cara a cara amb docents i companyes. La poca oferta existent de cursos en format semi-presencial o *on-line* és la raó per la qual en els dos darrers anys el col·lectiu hagués realitzat tan poca formació en aquestes modalitats.
- Les terapeutes ocupacionals de la mostra consideraren prioritari, en primer, segon i tercer lloc, rebre formació relacionada amb la pràctica assistencial. Les subcategories on les terapeutes ocupacionals mostraren un major interès són àrees de població (gent gran i infància i adolescència), àmbits d'actuació (rehabilitació física, rehabilitació neurològica i salut mental) i altres coneixements aplicats (estimulació cognitiva, estimulació basal). Existeix, per tant, una correlació entre els llocs de treball on hi ha més terapeutes ocupacionals i l'interès formatiu de les enquestades.
- Les respostes relacionades amb la gestió, la investigació o l'estudi d'altres ciències bàsiques relacionades, assenyalen el creixement de la professió en aquests àmbits.
- La varietat de respostes previsiblement té relació amb l'ampli ventall d'àmbits d'actuació on les terapeutes ocupacionals poden intervenir.

- Una reflexió és que s'intueix una estreta relació entre la demanda i l'oferta. Quedaria per esbrinar el tipus de relació que s'hi dona.
- Les professionals de la TO preferiren realitzar la FC els divendres i caps de setmana. Es pot relacionar al tipus de jornades laborals i la dispersió geogràfica.

4. Recomanacions:

Al Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries (CCFCPS):

- Realitzar campanyes d'informació sobre el valor que suposa l'acreditació del CTTO entre les entitats públiques, els consorcis sanitaris i les entitats concertades i privades de la salut, que són importants proveïdores de FC.
- Contemplar que algunes certificacions es puguin estendre a altres departaments o àmbits, com per exemple el social. És a dir, que una iniciativa formativa pugui acreditar-se des del CTTO i alhora, mitjançant un procediment prefixat, pugui ser acreditat des d'altres departaments com el de Benestar Social i Família. Així les terapeutes ocupacionals que treballin en aquest àmbit i hagin fet la formació determinada, puguin també obtenir crèdits amb una garantia.
- Valorar la possibilitat de plantejar diferents preus a l'acreditació de jornades i seminaris. Fins i tot, si el CCFCPS és una institució amb l'objectiu de vetllar per la qualitat de la FC, podria plantejar-se no cobrar l'acreditació a aquelles activitats de formació continuada que s'ofereixen de manera gratuïta o fer-ne un preu diferent.
- Pel que fa als cursos que no es poden realitzar en un primer moment, permetre que puguin mantenir l'acreditació fins que es puguin realitzar i gaudir d'un any a partir d'aquella data.
- I, finalment, pensar mesures generals per incentivar l'acreditació de les activitats formatives, com incloure l'acreditació als còmputos de valoració formativa a les carreres professionals i les oposicions.

A les entitats proveïdores:

- Les entitats proveïdores de FC haurien de tenir en compte la dispersió territorial de la professió i diversificar l'oferta de FC a tot el territori català i no solament al Barcelonès.

- Pel motiu anterior i les característiques sociodemogràfiques de les professionals, es recomana oferir activitats de FC de modalitat semi-presencial, on la part teòrica es plantegi en format *on-line* i es dissenyin acuradament els aprenentatges pràctics de modalitat presencial.
- Els àmbits preferents per les enquestades en termes generals, han estat la Rehabilitació neurològica, la Salut Mental i la Gent Gran. Tot i així, els llistats i preferències que consten als annexos brinden l'oportunitat a les entitats de tenir una idea més completa de les preferències.
- Els camps en els que es fa més demanda és en l'assistència directa i la pràctica diària.

Així doncs, havent obtingut les dades esmentades, realitzat l'anàlisi d'aquestes i treure'n les conclusions pertinents, s'espera que el present document sigui una plataforma d'ajuda per aquelles entitats i professionals que es plantegin millorar i potenciar la FC de la TO al territori català.

6. REFERÈNCIES

1. Instituto Nacional de Estadística [Internet] Madrid: INE; 2014 [citad 19 març 2014] Notas de prensa. Estadística de profesionales sanitarios colegiados año 2013. Disponible a: <http://www.ine.es/prensa/np843.pdf>
2. Méndez B, Capdevila E. Historia de la terapia ocupacional: su desarrollo en geriatría. A: Durante P, Pedro P, ed. Terapia Ocupacional en geriatría. Principios y práctica. Barcelona: Elsevier Masson; 2010. p. 3-10.
3. World Federation of Occupational Therapist [Internet]. 2012 [citad 19 març 2014]. Disponible a: <http://www.wfot.org/AboutUs/AboutOccupationalTherapy/DefinitionofOccupationalTherapy.aspx>
4. Col·legi Oficial de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya. Informe Tècnic de Teràpia Ocupacional [Internet]. Barcelona: COTOC; 2014 [citad 22 desembre 2014] Disponible a: http://www.cotoc.cat/download/COTOC/Noticies_i_Enviaments/COTOC_DOSSIER_2_013_6.pdf
5. Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries [Internet]. Barcelona: CCFCPS, Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya; 2014 [citad 22 desembre 2014]. Disponible a: <http://www.gencat.cat/salut/ccfcps/html/ca/dir3029/doc40303.html>
6. Gálvez C, González A, Saiz M. Estudio comparativo de la formación continua en España en relación con la unión europea [Internet]. Oviedo: XIV Jornadas de la Asociación de Economía de la Educación, Economic of education; 2005. [citad 22 desembre 2014]. Disponible a: <http://www.economicsofeducation.com/wp-content/uploads/oviedo2005/MT14.pdf>
7. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Promoción de la Salud, La formación en promoción de la salud [Internet]. Madrid: MSSSI; 2014 [citad 22 desembre 2014] Disponible a: <http://www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/promocion/formacion/introduccion.htm#1.3>
8. Confederación General de Trabajo. La formación continua y el FORCEM. Boletín informativo Jurídico sindical [Internet]. 1999 [citad 22 desembre 2014]; 47: 1-0. Disponible a: <http://www.in-formacioncgt.info/juridico-sind/boletines/BI%20047.pdf>
9. Leibowicz J. Ante el imperativo del aprendizaje permanente, estrategias de formación continua [Internet]. Montevideo: Organización Internacional del Trabajo (Cinterfor); 2000. [citad 4 febrer 2014] Disponible a: http://www.oei.es/etp/estrategias_formacion_continua.pdf
10. AGIFODENT [Internet]. Granada: AGIFODENT [citad 22 desembre 2014] Formación Continuada. Disponible a: http://www.agifodent.es/index.php?option=com_content&view=article&id=55&Itemid=100
11. Ley 44/2003 de Ordenación de las Professions Sanitarias. Boletín Oficial del Estado, 280, 22 de noviembre, 2003.
12. Torrado M. Estudios de encuesta. A R. Bisquerra, Metodología de la investigación educativa. Barcelona: La Muralla; 2004. p. 231-257.

ANNEXOS

Annex 1. Proveïdors de FC a Terapeutes ocupacionals en els dos ultims anys i freqüència de respostes []

Universitats	EUIT- Antiga Escola universitària Creu Roja [42]; Universitat de Vic [30]; Universidad Autónoma de Barcelona [16]; UOC [14]; Universitat de Barcelona [8]; UNED [7]; Universitat de Girona [6]; FUB [5]; Universitat Rovira i Virgili [3]; Escola Gimbernat [3]; Univ. Ramon Llull [3]; Unirversidad Rey Juan Carlos [2]; Universidad de Castilla la Mancha [1]; Universidad de Zaragoza [1]; Universidad pública de Navarra [1]; Universitat Catòlica de Valencia [1]; Universitat Miguel Hernández [1]; Universitat Internacional de Catalunya [1]; Universidad Pablo de Olavide (SEVILLA) [1]; Universidad Autónoma de Madrid [1]
Associacions professionals o col·legis de TO	APTOC /COTOC [45]; APETO [5]; APTOCAM [3]; AEXTO /COTEX [2]
Associacions professionals, Col·legis d'altres disciplines, Societats científiques	Col.legi de Fisioterapeutes de Catalunya [2]; Col.legi de Psicologos de Catalunya [2]; Col·legi d'Infermeres de Catalunya [1] ADIP-Associació per al Desenvolupament i la Investigació del psicodrama [5]; Associació per a l'expressió i la comunicació (AEC) [5]; Associació de Psicoteràpia Analítica Grupal [1]; Associació Catalana de Psicoteràpia Psicoanalítica [1]; GRADIVA- Asociación de Estudios Psicoanalíticos en Barcelona [1]; Asociación Nacional de Psiquiatria del Niño y del Adolescente [1]; AIDIMO - Asociación para la Investigación en la Discapacidad Motriz (ZARAGOZA) [1]; Associació Perfetti Espanyola [4]; AEMI-Asociación Española de Masaje Infantil- [1]; Associació Catalana d'Atenció Precoç [1]
Entitats privades proveïdores de formació continuada	ABAC formació; Acavall; Alzheimer Catalunya - Fundació Catalunya Caixa [4]; Amplia formació [6]; APAH -Anàlisi i Psicodinàmica de l'Activitat Humana- [2]; ARIS (Madrid) [3]; ASFAM-Salut Mental. Associació de familiars i amics (Berguedà); Assembla Creu Roja Badalona; Associació Catalana de Recursos Assistencials [2]; Associació Joia; AULA 7 [2]; Aula Magna [2]; AXIS Educació y fisioterapia, SCP; AYTONA [17]; CAE Manresa; Caixa Forum; Campus Virtual Edusalut.com [2]; CanDoCo Dance Company UK; Carpe diem [2]; Centre de Formació Liceus [2]; Centre de Reserca i Assessorament d'Educació Viva; Centre d'Estudis de Naturopatia i Acupuntura; Centre Espiral; Centre Estimulació Sensorial Barcelona; Centre Geriàtric Maria Gay; Centre Ghedina. Rehabilitació Neurocognitiva a Catalunya [2]; Centre Holos; "Centre Impuls Manresa (formació Constel·lacions Familiars, Coaching, PNL i altres temes complementaris)."; Centre Perfetti [4]; Centro CEPEM; Centro ESINFIS Barcelona; Centro Médico Mar Menor; CIPSA- Centro de informática profesional; Clinica Nostra Senyora de Guadalupe; Consorci Hospitalari de Vic; Consorci Hospitalari Parc Mar Salut; Consorci Sanitari de Terrassa; Consorci Sanitari del Maresme, Consorci Sanitari Integral; Conversia; Corporació Fisiogestion [2]; Corporació Sanitària Parc Tauli; CTAC - Centre de teràpies assistides amb cans (Barcelona) [2]; Curso de terapias manuales C.R.E.D.O.; Dincat [2]; EADA; El Portal de Terapia Ocupacional. Madrid; Ergopraxis (Saragossa) [3]; Escola d'Art i Disseny de Tortosa; Espacio Psicoanalítico de Barcelona [2]; EspaiLúdic EspaiTerapèutic; Euroinnova formació; FCA FORMACION [3]; FEATE (Federació d'entitats d'assistència a la terceraedat sense afany de lucre); FECAFAMM (ahora Federación Salud mental de Catalunya)[2]; Federació Catalana de persones amb Autismo Femarec [3]; FISS -Formació, informació i serveis socials; Foment Formació; Formació Continuada;Formación y Empleo; Forum Salut Mental; Fundació Roure; Fundació Tripartita [2]; Fundació Mil·lenari Vic - Centre d'estudis privat; Fundació Pere Mata [2]; Fundació Pere Tarrés; Fundació Privada Idea; Fundacio Salut Emporda;Fundació Sant Joan de Déu; Fundació Santa Susanna; Fundació universitària del Bages; Gestió de

	<p>Serveis Sanitaris; Grupo 5 Acción y Gestión Social SL [4]; Hospital Asepeyo Sant Cugat; Hospital de Granollers; Hospital de Sant Pau de Barcelona [2]; Hospital Germanes Hospitalaries del Sagrat Cor, Benito Menni; Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona; Hospital Universitari Mutua Terrassa [3]; INESEM- Instituto Europeo de Estudios Empresariales; Institut d'assistència sanitària de Girona; Institut Gestalt; Institut Guttmann [9]; Institut Sistemic de Barcelona [2]; Instituto de altos estudios universitarios; Invacare; ISEP [5]; ISPA -Institut de sociologia i psicologia aplicades) [5]; Kulunka (Pais vasco); La Salle Barcelona; Lexagal Formación: cursos a distància de Teràpia Ocupacional; Logoss Formación Continuada; Menpsycos [2] ; Nou Hospital Evangèlic; Observatori d'Ètica aplicada a l'intervenció social; Ortopèdia Quvitec [7]; Parc Sanitari Sant Joan de Déu [6]; PIMEC- Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya; Proyecto Tan Amigos; Psicopraxis (Madrid);Psiquiatria.com; QSTURA; Residència Santa Coloma de Gramenet; TECNOFISIO [4];Terapia-ocupacional.com; TRACE; UEN Barcelona (Unitat d'Estimulació Neurològica) [3]; Unió d'Hospitals [3]</p>
<p>Entitats públiques proveïdores de FC</p>	<p>Generalitat de Catalunya /GENCAT [3]; ICASS [2]; Benestar Social i Família [2]; DIXIT; SIRIUS BARCELONA; Institut Català de la Salut; AEC adscrit l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya; Hospital Vall d'Hebron [5]; Centres assistencials XHUPS; Diputació de Girona; Instituto Municipal de Asistencia Sanitaria (IMAS); Ayuntamiento de Madrid ; Ajuntament de Manlleu, Alpens, Casserres; CEADAC- Centro Estatal de Atención al daño Cerebral-</p>
<p>Centres cívics o casals o ateneus</p>	<p>Centre cívic casinet d'Hostafranc; Centre Cívic de Can Palet de Terrassa. ; Casal d'Entitats de Sant Sadurní d'Anoia; Centre civic "Casa Groga"; Centre cívic El Casino de la Floresta; Centre cívic Sedeta; Centre Civic El Sortidor; centre Cívic Guinardó; Ateneu de Sant Hipòlit de Voltregà; Centre civic de Vic [2]; Casal Can Capablanca de Sabadell; Centre Cívic Pere V</p>
<p>Altres</p>	<p>Institut de Formation en Ergothérapie (Paris-Créteil); Escuela de Terapia Ocupacional de Buenos Aires; Universitat de Lisboa; Queen Margaret University, Edinburgh; WPS Universidad de California; www.coursera.org: cursos de diferents universitats internacionals gratuïts; RIMS (Rehabilitation in Multiple Sclerosis)</p>

Annex 2: Prioritats formatives.

Dins aquesta categoria hi ha diferents subcategories. A l'annex X s'exposen les més rellevants, amb els percentatges de prioritació.

	PRIORITAT 1		PRIORITAT 2		PRIORITAT 3	
	Núm. persones	%	Núm. persones	%	Núm. persones	%
ASSISTENCIAL						
Àrees de Població						
Gent Gran	19	8%	12	5%	18	7,59%
Infància i adolescència	18	8%	22	9%	14	5,91%
Àmbits d'Actuació						
Rehabilitació Neurològica	55	23%	33	14%	20	8,44%
Salut Mental	29	12%	21	9%	19	8,02%
Rehabilitació Física	14	6%	24	10%	25	10,55%
Intervenció comunitària	7	3%	5	2%	6	2,53%
Inserció socio-laboral	0	0%	4	2%	3	1,27%
Drogodependències	2	1%	0	0%	2	0,84%
Discapacitats sensorials	1	0%	0	0%	0	0,00%
Coneixements aplicats						
Integració Sensorial	8	3%	6	3%	5	2,11%
Estimulació cognitiva	8	3%	8	3%	5	2,11%
Estimulació Basal	5	2%	5	2%	10	4,22%
Productes de suport i adaptació de la vivenda	15	6%	11	5%	21	8,86%
Activitats de la Vida Diària (transferències, alimentació)	4	2%	8	3%	5	2,11%
Ortesis i fèrules	3	1%	3	1%	5	2,11%

Cures pal·liatives, oncologia.	4	2%	1	0%	6	2,53%
Ergonomia	0	0%	1	0%	0	0,00%
Trastorns de la parla	0	0%	1	0%	2	0,84%
Esport Adaptat	0	0%	0	0%	1	0,42%
Intervenció amb famílies	1	0%	3	1%	3	1,27%
Intervenció amb grups	0	0%	4	2%	2	0,84%
Altres: Musicoteràpia, Psicodança, Feldenkrais, Sherbone, Perfetti, Teràpia amb Animals	6	3%	11	5%	14	5,91%
Valoracions/Models de TO						
Escales de valoració	0	0%	3	1%	6	2,53%
Entrevista motivacional	2	1%	3	1%	0	0,00%
Models teòrics de TO	4	2%	6	3%	7	2,95%
Altres models (PCP, VIVAIO, Affolter)	2	1%	2	1%	2	0,84%
Altres Teràpies						
Teràpies Alternatives: PNL, Coaching, Teràpia de validació, etc.	4	2%	1	0%	2	0,84%
TOTAL	211	89%	198	84%	203	85,6%
GESTIÓ I ADMINISTRACIÓ						
Disseny de projectes i serveis de TO	3	1%	1	0%	6	2,53%
Gestió i coordinació de centres	2	1%	0	0%	0	0,00%
Treball en equip	1	0%	1	0%	1	0,42%
Disseny de programes de TO	0	0%	1	0%	0	0,00%
Qualitat	0	0%	1	0%	0	0,00%
TOTAL	6	3%	4	2%	7	2,95%
CIÈNCIES I DISCIPLINES RELACIONADES						
Ètica, Bioètica	1	0%	1	0%	0	0,00%

Neurociències i ocupació	1	0%	3	1%	0	0,00%
Filosofia, epistemologia i ontologia	0	0%	2	1%	1	0,42%
Psicomotricitat	1	0%	2	1%	2	0,84%
Sociologia	0	0%	2	1%	0	0,00%
TOTAL	3	1%	10	4%	3	1,27%
INVESTIGACIÓ						
Investigació	5	2%	9	4%	1	0,42%
TIC's	0	0%	2	1%	1	0,42%
TOTAL	5	2%	11	5%	2	0,84%
ALTRES						
Formació en docència	0	0%	0	0%	1	0,42%
Idiomes	0	0%	1	0%	2	0,84%
TOTAL	0	0%	1	0%	3	1,26%
<i>No sap, no contesta</i>	12	5%	13	5%	19	8,02%
TOTAL	237	100%	237	100%	237	100%

Annex 3. Justificació de l'elecció de modalitat de formació continuada i freqüència de respostes []

ON-LINE [38; 16%]	PRESENCIAL [110; 46 %]	SEMI-PRESENCIAL [89; 38%]
<p>Compatibilitat amb el treball [9] Disponibilitat de temps limitada [9] Conciliació familiar (família-treball-formació) [8] Flexibilitat horària [8] Zona geogràfica aïllada [2] Estalvis dels desplaçaments i allotjament [2] Uso de les TICs [1] Altres: Ser més pràctic , més còmode, Més fàcil, Més accessible</p>	<p>Formació molt específica i practica (ver i tocar) [24] Millor aprenentatge/ Més coneixements [24] Interacció/intercanvi amb el docent i les companyes [21] Més efectiva, més directa, més profitosa [18] Contacte directe amb el docent [16] Més Motivant, més implicació per part de l'estudiant[8] Per costum/ experiència [4] Possibilitat de fer contactes amb col·legues del mateix camp [4] Falta de experiència amb les TICs [3] No accés a internet [1] Més enriquidora [1] Més humana [1] Feedback més ric [1] Major compromís del docent [1] "Manera de assegurar-te que els continguts els realitzes" [1] Meses hores davant el ordinador [1] Afavoreix el creixement professional [1] Millor organització [1]</p>	<p>Compatibilitat amb el treball [36] Conciliació família-treball-formació [9] Teoria on-line/practica presencial [9] Zona geogràfica aïllada/ Llunyania [7] Estalvis dels desplaçaments i allotjament [5] Interacció/intercanvi amb el docent i les companyes [5] Disponibilitat de temps [5] Flexibilitat [3] Cursos de més hores i més llargs en el temps [2] Compatibilitat amb el treball+ atenció directa [2] Comoditat [2] Per què combina les altres dues. [1] Poca oferta de cursos a Barcelona [1] Qualitat de formació + Compatibilitat amb el treball [1] Més eficient, més productiva [1]</p>